

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
Sektor stoczniowy
w Rosji

SEKTOR STOCZNIOWY W ROSJI

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Informacje podstawowe	5
2.	Główne przedsiębiorstwa i produkty	7
3.	Perspektywy sektora	13
4.	Perspektywy dla zagranicznych przedsiębiorstw	15
5.	Przydatne strony. Baza materiałów, raportów, ekspertyz oraz stron internetowych:	17

1. Informacje podstawowe

Przemysł okrętowo-stoczniowy stanowi jedną ze strategicznych dziedzin rosyjskiego przemysłu i gospodarki. Rosja posiada blisko 40 tys. kilometrów granicy morskiej¹. Według danych z 2015 r. w Rosji było 140 remontowych i konstrukcyjno-budowlanych (stoczniowych) przedsiębiorstw, 29 przedsiębiorstw produkujących urządzenia przeznaczone dla okrętów i statków, a 17 z tych przedsiębiorstw zajmowało się budową i konstrukcją silników². Według rosyjskich specjalistów ogółem z przemysłem okrętowo-stoczniowym związanych jest ponad 1 000 przedsiębiorstw³. 70% potencjału przedsiębiorstw przemysłu stoczniowo-okrętowego znajdowało się na północy i zachodzie Rosji (Siewierodwińsk, Sankt- Petersburg). Według informacji udzielonych dla Rosijskiej Gazety przez Denisa Manturowa, szefa Ministerstwa Przemysłu i Handlu Rosji, w 2017 r. w Rosji było ogółem 180 przedsiębiorstw przemysłu stoczniowego, które zatrudniały blisko 184 tys. ludzi⁴. Jednak ok. 80% produkcji związanej jest z zamówieniami wojskowymi⁵. W zakresie morskiej techniki wojskowej głównymi kooperantami Rosji są Chiny, Indie i Wietnam. Rosja jest światowym liderem jeśli chodzi o posiadanie lodołamaczy, a także ich produkcję i remont. Według stanu na 2017 r. Federacja Rosyjska posiadała 6 atomowych lodołamaczy oraz blisko 30 dieslowskich lodołamaczy. Sfera cywilna w sektorze okrętowo-stoczniowym wynosi 20- 30% i związana jest przede wszystkim z zagranicznymi rynkami. Podmioty rosyjskie zainteresowane są zakupem i remontem statków cywilnych poza Rosją. Od kilku lat obserwuje się działania władz Rosji, zmierzające do wzmocnienia infrastruktury wewnątrz państwa

¹ И. С. Астафурова, И. Сергеевна, КЛАСТЕР СУДОСТРОЕНИЯ И СУДОРЕМОНТА ПРИМОРСКОГО КРАЯ: ПЕРСПЕКТИВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ, « Территория новых возможностей. Вестник Владивостокского государственного университета экономики и сервиса » 2018, no. 2 (41), pp. 28-36.

² А. Г. Исаев, Судостроительная промышленность России и Дальнего Востока: состояние и перспективы развития, „Регионалистика” 2016, vol. 3, no. 2, pp. 36-47.

³ Э.В. Соловьев, Анализ рынка судостроения и судоремонта в развитии региональной экономики, „Juvenis scientia” 2017, no. 7, pp. 19-22.

⁴ <https://rg.ru/2017/06/27/denis-manturov-sudostroitelnaia-otrasl-legko-perenesla-krizis.html>, dostęp: 4.07.2018 r.

⁵ Ibidem.

by ta zajęła się produkcją i remontem w zakresie cywilnego przemysłu stoczniowo-okrętowego.

Według danych podanych przez ekspertów InfoLine (InfoLine Shipbuilding Russia) w 2016 r. rosyjskie stocznie oddały do użytku 168 statków/okrętów (66 cywilnych i 102 wojskowe), co stanowiło 16% mniej niż w roku 2015 r.⁶ W roku 2016 r. dominowały zamówienia i produkcja na rzecz wojska zarówno w zakresie ilościowym (ponad 60%) jak i finansowym (ponad 75 %)⁷.

⁶ Informacja z raportu firmy InfoLine: <http://infoline.spb.ru/news/index.php?news=153287>, dostęp: 23.07.2018 r.

⁷ И немедленно выплыл, Появление господдержки подняло гражданское судостроение, <https://www.kommersant.ru/doc/3227894>, dostęp: 23.07.2018 r.

2. Główne przedsiębiorstwa i produkty

Głównym przedsiębiorstwem z branży rosyjskiego przemysłu stoczniowego jest Spółka Akcyjna „Zjednoczona Korporacja Budowy Okrętów” (рос. Акционерное общество «Объединенная судостроительная корпорация»), której 100% akcji jest własnością federalną⁸. Jest to holding, który zatrudnia ok. 80 tys. ludzi i skupia w sobie 40 różnych podmiotów m.in. biur projektowo-konstruktorskich, centrów badawczych, portów, stocznii, przedsiębiorstw maszynowych. Produkcja podmiotów holdingu przeznaczona jest zarówno na rynek wojskowy i cywilny. Produkcja wojskowych okrętów „Zjednoczonej Korporacji Budowy Okrętów” plasuje ją na siódmym miejscu w świecie w tej kategorii⁹. Powstanie tego holdingu było związane z tendencją połączenia aspektu produkcyjnego oraz remontowego w przemyśle stoczniowo-okrętowym.

Do największych przedsiębiorstw wchodzących w skład holdingu „Zjednoczona Korporacja Budowy Okrętów” należą:

- „Gwiazdeczka” - Centrum Remontu Stoczniowego, (рос. Центр Судоремонта «Звездочка») z Siewierodwińska, jedno z największych centrów rosyjskiego przemysłu stoczniowego. Przeznaczone jest ono do remontu okrętów i statków o wyporności do 15 tys. ton¹⁰ i jest to jedyna stocznia rosyjska zdolna realizować samodzielnie pełny cykl produkcyjny pływających platform wiertniczych. Przedsiębiorstwo posiada swoje filie w Astrachaniu, Archangielsku, Murmańsku, Snieżnogorsku, mieście Temrjuk (Krasodarski Kraj), Moskwie (spółka Wint), Borowsku (Obwód kałużski) oraz Sewastopolu. W zakresie produkcji cywilnej przedsiębior-

⁸ <http://www.aoosk.ru/about/>, dostęp: 3.07.2018 r.

⁹ Крыловым завещано. Российское научно-техническое общество судостроителей сохраняет традиции новаторства, <https://rg.ru/2016/06/09/sudostroenie-odin-iz-glavnyh-placdarmov-podema-ekonomiki-rossii.html>, dostęp: 6.07.2018 r.

¹⁰ <https://www.star.ru/O-kompanii/Moshnosti>, dostęp: 3.07.2018 r.

stwo jest zdolne do produkcji m.in. trawlerów, holowników, wielozadaniowych okrętów klasy arktycznej, mostów pontonowych, barek,

- „Siewiermasz”¹¹ - przedsiębiorstwo z Siewierodwińska, jedno z głównych rosyjskich wojskowych przedsiębiorstw zbrojeniowych, w którym mieści się przedstawicielstwo rosyjskiego Ministerstwa Obrony. Od 1939 r. wybudowano w tej firmie 172 okręty podwodne. Jeśli chodzi o produkcję cywilną to produkowane są m. in. tankowce (45 000 ton), holowniki rzeczne, barki rzeczne, pontony morskie. Ważną częścią produkcji „Siewiermaszu” stanowi produkcja techniki oraz urządzeń przeznaczonych do eksploatacji surowców z dna morskiego. Jeśli chodzi o zagranicznych kontrahentów to firma współpracowała ze szwedzką firmą Promaris, amerykańską Sea Wing Inc.,

- Nadbałtycki Zakład Budowy Okrętów „Bursztyn” (ros. Прибалтийский судостроительный завод «Янтарь»), z siedzibą w Kaliningradzie. Położenie Kaliningradu nad częścią Morza Bałtyckiego, która to część morza nie zamarza, gwarantuje firmie oddawanie zamawiającym statki przez cały rok. Jeśli chodzi o produkcję cywilną, „Bursztyn” specjalizuje się w budowie holowników, statków rybackich, drobnicowców, kontenerowców, statków badawczych i promów,

- „Bałtycki Zakład” S.A. (ros. акционерное общество «Балтийский завод»), zajmuje się budową atomowych lodołamaczy projektu 22220 takich jak „Arktyka” czy „Syberia”,

- „Zakład Krasnyje Sormowo” z Niżnego Nowogrodu (ros. ОАО «Завод «Красное Сормово»), specjalizuje się m.in. w produkcji tankowców projektu 19900, tankowców RST27M, statków transportowych RSD59M, statków pasażerskich projektów PV300, a także statków przeznaczonych do bagrowania projektu TSHD1000. Do 2005 r. firma zajmowała się budową okrętów podwodnych, m.in. jednym z ostatnich wykonanych zamówień były okręty podwodne klasy Warszawianka dla Chin,

- „Amurski Zakład Okrętowy” publiczna Spółka Akcyjna (ros. Публичное акционерное общество «Амурский судостроительный завод») z siedzibą w Komsomolsku na Amurze (Chabarowski Kraj). Spółka posiada przedstawicielstwo również w Moskwie (ros. Представительство ПАО «АСЗ» в

¹¹ Strona Przedsiębiorstwa: <http://www.sevmash.ru/rus/sevmash.html>, dostęp: 10.07.2018 r.

г. Москва, Россия, 115184, г. Москва, ул. Большая Татарская, 21). Dotychczasowe produkty tego przedsiębiorstwa na rynku cywilnym to m.in. okręt monitoringu ekologicznego projektu 21232, transportowiec/zbiornikowiec projektu 18500 przeznaczony do przewozu produktów ropopłynnych i chemikaliów, transportowiec-holownik projektu UT-722, okręt wspomagający projektu 21750, okręt zapatrzenia 22420, transportowiec/kontenerowiec projektu 17340, czy statek naukowy zwiadu sejsmicznego¹²,

- „Admiralskie Porty” z Sankt- Petersburga (Адмиралтейские верфи) Spółka Akcyjna, jeden z najbardziej prestiżowych zakładów przemysłu stoczniowego, którego historia sięga 1704 r. Słynie ona z budowy okrętów podwodnych takich jak np. okręt podwodny projektu 677 (projektu biura konstrukcyjnego Rubin z Sankt-Petersburga) czy projektu 636. Część produkcji przeznaczona jest do eksploatacji w Arktyce, np. statek naukowo-ekspedycyjny projektu 22280 „Akademik Trjosznikow”, diesel-elektryczny lodołamacz „Ilija Muromiec” projektu 21180, arktyczny zbiornikowiec projektu P-70046 (w jego projektowaniu uczestniczyło biuro Aker Arctic Technology z Finlandii), czy przeciwpożarowy lodołamacz-holownik projektu 2005-007. Jeśli chodzi o kolejne cywilne projekty to należy wspomnieć o tankowcu projekt 05-55 (47 400 ton, zaprojektowanym przez chorwackie biuro projektowe Brodotrogir), tankowcu projekt 15966 (28 400 ton), tankowcu projekt 20070 (20 000 ton). Oprócz tego, spółka produkuje małe, przeznaczone na rzeki łódki/kutry z rodziny Master (Семейство «Мастер»);

- „Srednie-Newskij Zakład Budowy Okrętów” w Sankt-Petersburgu (ros. ОАО «Средне-Невский судостроительный завод»). Do produkcji cywilnej tego przedsiębiorstwa należą m.in. holownik projektu 81, pasażerski kataran projektu 23290, statek pasażerski projektu A-45-90.2,

- „Kronszadtanskiy Zakład Morski” (ros. „Кронштадтский Морской завод”) zajmuje się kompleksowo remontem okrętów (np. remont lodołamacza Sankt-Petersburg i Jurij Lisjanski), w tym remontem silników dieslowskich,

¹² Zob. produkty przedsiębiorstwa: <http://xn--80aojiwd.xn--p1ai/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B5-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5/%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%BE-%D1%81%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%BA%D0%B8/>, dostęp: 08.07.2018 r.

gazowych turbin okrętowych (od 1967 r.), a także czyszczeniem i malowaniem okrętów (aparatami produkcji GARGO). Zakład posiada cztery doki. „Kronsdzadnskiy Zakład Morski” oferuje również wykonywanie ekspertyz w zakresie bezpieczeństwa przemysłowego,

- „Wyborski Zakład Budowy Okrętów” (ros. „Выборгский судостроительный завод”) specjalizuje się w produkcji cywilnej: okrętów przeznaczenia arktycznego, okrętów/statków zaopatrzenia, lodołamaczy, rybackich trawlerów, a także platform wiertniczych. Specjaliści tego zakładu posiadają certyfikaty takich podmiotów jak: Lloyd’s Register of Shipping, Germanischer Lloyd, Bureau Veritas, RINA.

- „Zjednoczona Korporacja Budowy Okrętów” S.A. posiada pakiet kontrolny akcji fińskiej firmy „Arctech Helsinki Shipyard Inc”¹³, co stanowi przykład fińsko-rosyjskiej współpracy gospodarczej.

Ważną firmą z punktu widzenia rynku cywilnego jest „Oski Okręt-Port” (ros. АО «Окская судовой верфь») Spółka Akcyjna z siedzibą w mieście Nawaszino w obwodzie niżnonowogrodzkim. Produkuje ona m.in. kutry rybackie, kontenerowce, tankowce, drobnicowce, czy np. pożaro-we/ratunkowe okręty holownicze. Przedsiębiorstwo to wchodzi w skład Universal Cargo Logistics Holding.

Jeśli chodzi o rynek cywilny, to w ostatnich latach dużo prac na jego rzecz wykonywała spółka „Jarosławski Zakład Budowy Okrętów” (ros. „Ярославский судостроительный завод”). Spółka specjalizuje się w budowie statków rzecznych (np. zbiornikowiec do przewozu produktów ropy projektu 14891, szybkościowy kuter patrolowy „Jastrząb” projektu 12260, zbiornikowiec projektu RT18¹⁴), jachtów (np. klasy luksusowej „Otrada” ST24HB, jacht-katamaran „Zabawa” ST24M2, rzeczny jacht-katamaran klasy luks „Bylina” ST24M¹⁵) oraz statków morskich. W tej ostatniej kategorii są to m.in. rybackie trawlerzy projektu 503, morski holownik projektu 745 MBS, czy inżynieryjno-geologiczny statek projektu

¹³ <http://arctech.fi/about-us/>, dostęp: 23.07.2018 r.

¹⁴ Zob. produkcję rzeczną przedsiębiorstwa: <http://yarshipyard.com/produkcija/rechnye-suda/88-rechnye-suda/141-tanker-bunkerovshchik.html>, dostęp: 8.07.2018 r.

¹⁵ Zob. jachty produkcji przedsiębiorstwa: <http://yarshipyard.com/produkcija/yakhty.html>, dostęp: 08.07.2018 r.

05031¹⁶. Przedsiębiorstwo to wykonywało część zamówień wraz z kontrahentami i podwykonawcami z Norwegii.

W mieście Samsul (w obwodzie tomskim) znajduje się „Samsulski Okrętowy Zakład Remontowo-Budowlany” (ros. „Самусьский судостроительно-судоремонтный завод”). Specjalizuje się on m.in. w budowie i remoncie kutrów, jachtów, motorowców transportowych, barek, a także okrągłych i czworokątnych iluminatorów okrętowych.

Kolejnym ważnym przedsiębiorstwem rosyjskiego przemysłu stoczniowego jest Leningradzki Zakład Budowy Okrętów „Pella” (ros. Ленинградский судостроительный завод „Пелла”) Znany jest on z konstrukcji i budowy holowników (m.in. projektu 90600, 16609, PE-65, PS- 45). Jeśli chodzi o produkcję wojskową znanym produktem zakładów „Pella” jest szybki kuter patrolowy projektu 03160 „Raptor”, którego projekt i produkcja zrealizowane zostały na zamówienie Marynarki Wojennej Federacji Rosyjskiej. Kuter ten może wypełniać m. in. zadania patrolowe (np. strzec okrętów) jak i wykonywać zadania desantowe.

W Sankt Petersburgu swoją siedzibę posiada firma Budowy Okrętów „Almaz” (ros. Судостроительная фирма „АЛМАЗ”). Wyprodukowała ona m.in. kuter desantowy „Żubr”, kuter desantowy „Murena”, kuter amfibijny „Ryś”, czy kuter transportowy „Irbis”. Specjalizuje się ona głównie w produkcji amfibijnych okrętów na poduszce powietrznej.

We Władywostoku znajduje się Spółka Akcyjna „Wschodnia Stocznia”¹⁷. Przedsiębiorstwo to jest jednym z głównych dostawców statków dla sił pogranicznych FSB (m.in. okręt/korweta typu „ros. Ochotnik- pol. Myśliwy/Łowczy” projektu 22460). W zakresie produkcji wojskowej „Wschodnia Stocznia” eksportuje swoje produkty i również remontuje okręty FR Floty Oceanu Spokojnego. Firma ta produkuje statki rybackie jak np. sejner typu MPS- 80 projektu 389, trawlerzy do połowu ryb i krewetek projektu 12961, małe trawlerzy typu „Pelengas”, czy statki rybackie projektu 21321.

We Władywostoku znajduje się również przedsiębiorstwo „Morska Kompania Inżynierska” (powstało w 2001 r.), które stanowi naukowo-

¹⁶ Zob. produkcję morską przedsiębiorstwa: <http://yarshipyard.com/produkcija/morskie-suda.html>, dostęp: 08.07.2018 r.

¹⁷ Strona Stoczni: <http://www.vverf.com/contact>, dostęp: 12.07.2018 r.

-badawcze i projektowo-konstruktorskie centrum w zakresie budowy i remontu techniki morskiej¹⁸.

We Władywostoku swoją siedzibę posiada również Dalekowschodnie Centrum Budowy Remontu Okrętów (ros. Дальневосточный центр судостроения и судоремонта). W jego skład wchodzi m.in.: „Dalzawod” S.A. (ros. АО «ЦС «Дальзавод») zajmująca się m.in. konstrukcją i budową tankowców dla spółki „Rosneft” oraz spółka „Gwiazda”, specjalizująca się w realizacji zamówień dla wojska jak i remoncie statków cywilnych.

Związki z sektorem stoczniowym posiada również Holding AK Bars z Tatarstanu (ros. АО „Холдинговая компания „Ак Барс”), głównie przez produkty takich przedsiębiorstw jak АО „Зеленодольский завод им.А.М.Горького” czy ОАО „Казанский завод Электроприбор”¹⁹.

¹⁸ Strona Przedsiębiorstwa: <http://marine-ec.ru/index/0-2>, dostęp: 12.07.2018 r.

¹⁹ Strona Holdingu: http://www.abh.ru/index.php?page=static_page&DocID=69, dostęp: 23.07.2018 r.

3. Perspektywy sektora

Jeśli chodzi o produkcję cywilną to rozwijana jest konstrukcja i produkcja tankowców typu „morze-rzeka”, a także statki wspomagające flotę. Zwłaszcza duże nadzieje i plany związane są z budową tankowców zdolnych do transportu ropy i gazu. Projekty związane z tymi właśnie produktami napędzają aktualnie sektor stoczniowy Rosji. Władze Ministerstwa Handlu i Przemysłu FR zmierzają do wspierania inicjatywy budowy małych wypornościowych statków pasażerskich. Oprócz tego rozwijane będą przedsiębiorstwa specjalizujące się w budowie i remoncie lodołamaczy, i techniki morskiej, użytecznej zwłaszcza na terenach arktycznych. Eksperti z portalu Delonovosti Novosti zwracają uwagę, że według stanu na 2017 r. ok. 80% rosyjskich statków/kutrów rybackich wymagało remontu²⁰. Według szacunków ekspertów z Rossijskiej Gazety z 2016 r., od roku 2006 do 2016 r. blisko 90% nowych okrętów cywilnych, wykonanych zostało dla rosyjskich podmiotów zamawiających za granicą²¹.

Zgodnie z Państwowym Programem Rozwoju Budownictwa Okrętowego na lata 2013-2031 Federacji Rosyjskiej przewidziane są różnorakie formy współpracy z zagranicznymi kontrahentami, przede wszystkim w zakresie transferu technologii oraz licencji umożliwiających budowę różnego rodzaju okrętów, zwłaszcza cywilnych²².

Zgodnie z „Prognozą długoletniego socjalno-ekonomicznego rozwoju Federacji Rosyjskiej na okres do 2030 r.”²³, która opracowana została przez Ministerstwo Rozwoju Ekonomicznego Rosji, rosyjski sektor przemysłu stoczniowego charakteryzuje się:

²⁰ Развитие судостроения: перспективы отрасли, <http://delonovosti.ru/business/3976-razvitiye-sudostroeniya.html>, dostęp: 7.07. 2018 r.

²¹ <https://rg.ru/2016/06/09/sudostroenie-odin-iz-glavnyh-placdarmov-podema-ekonomiki-rossii.html>, dostęp: 7.07. 2018 r.

²² http://minpromtorg.gov.ru/common/upload/files/docs/INFOGRAFIKA_GP_sudostroenie_small.pdf, dostęp: 7.07. 2018 r.

²³ «Прогноз долгосрочного социально-экономического развития Российской Федерации на период до 2030 года» (разработан Минэкономразвития России), http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_144190/, dostęp: 24.07. 2018 r.

- długim cyklem produkcji statków/okrętów (termin dostawy gotowego produktu średnio 2-3 razy dłuższy niż wśród zachodnich firm),
- niedostatecznym poziomem rozwoju technologicznego (blisko 70% zużycie mocy urządzeń technologiczno-produkcyjnych),
- ograniczonymi możliwościami produkcyjnymi co do wybranych typów produktów,
- niedostatecznym rozwojem mechanizmów realizacji wsparcia procesu produkcji, w tym systemu kredytowania i leasingów²⁴.

W Prognozie zwrócono uwagę na konieczność inwestycji w sferze prywatnej sektora przemysłu stoczniowego, którego moce przerobowe oraz inwestycje związane są aktualnie głównie ze sferą przemysłu zbrojeniowo-obronnego. Wzmocnienie sektora cywilnej produkcji w przemyśle stoczniowym przewidywał m.in. federalny „Program celowy rozwój cywilnej morskiej techniki na lata 2009-2016”, który został wprowadzony Postanowieniem Rządu Federacji Rosyjskiej z dnia 21 lutego 2008 r.²⁵. Ogólny zakres finansowanego wsparcia w tym programie (wsparcie przedsięwzięć) wyniósł 126 275,064 milionów rubli²⁶

²⁴ Część Prognozy poświęcona przemysłowi stoczniowemu: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_144190/9462e0d8adf7d1a7dde974bc547d66a0714d6ca0/, dostęp: 24.07.2018 r.

²⁵ Program: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_75828/300f847f6de-2be0bc01e6e0b7686fc07b314c803/, dostęp: 24.07.2017 r.

²⁶ Załącznik numer 3 Programu: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_75828/f0cbc750a910aae304d64d8b8c5d67c1bca1cce4/, dostęp: 23.07.2018 r.

4. Perspektywy dla zagranicznych przedsiębiorstw

Wielu ekspertów zwraca uwagę, że okręty rosyjskiej floty cywilnej wymagają nie tylko kompleksowych remontów, ale również zwiększenia jej stanów. W tym drugim aspekcie chodzi głównie o statki przeznaczone do transportu, w tym do rozwijającego się transportu rzecznego. Ważnym segmentem rynku, gdzie operować mogą zagraniczne przedsiębiorstwa na rosyjskim rynku okrętowo-stoczniowym jest kwestia projektowania. Stwarza to znaczną możliwość dla biur projektowych, czego przykładem jest współpraca rosyjskich firm z firmami z Finlandii, Chorwacji. Nie bez znaczenia pozostaje kierunek rozwoju floty w zakresie eksploatacji Arktyki. Zauważyć tutaj należy, że władze Federacji Rosyjskiej mimo sankcji, rozszerzają zakres inwestycji.

Rosyjskie przedsiębiorstwa realizujące remont okrętów w zdecydowanej większości przypadków muszą się poddać się procesowi komputeryzacji w zakresie swoich prac²⁷.

Należy zauważyć również to, że wzrasta zapotrzebowanie na zatrudnianie wykwalifikowanych specjalistów, którzy zasilają przedsiębiorstwa rosyjskiego sektora stoczniowo-okrętowego. W zakresie cywilnego budownictwa okrętów, istnieje zapotrzebowanie na kooperacje w zakresie projektowania oraz wyposażenia okrętów/kutrów rybackich.

Rosyjski sektor okrętowo-przemysłowo dla realizacji planów rozwoju, które zostały przyjęte przez władze, potrzebuje również inwestycji kapitałowo-kredytowych²⁸.

²⁷ Малыгин А.Н. «Модернизация предприятий судостроения и судоремонта на основе внедрения автоматизированных информационных технологий» Juvenis scientia, no. 7, 2017, pp. 26-29.

¹⁰⁶берЛенинка: <https://cyberleninka.ru/article/n/modernizatsiya-predpriyatiy-sudostroeniya-i-sudoremonta-na-osnove-vnedreniya-avtomatizirovannyh-informatsionnyh-tehnologii>

²⁸ Семенов Виктор Павлович. «Повышение качества отечественного кораблестроения и судоремонта для усиления экономического присутствия России в Арктике» Вестник Мурманского государственного технического университета, vol. 19, no. 2, 2016, pp. 521-527.

Głównymi partnerami Rosji w zakresie współpracy w sektorze przemysłu stoczniowo-okrętowego są obecnie takie państwa jak Finlandia, Chiny, Korea Południowa, Wietnam.

Zachętą dla zagranicznych inwestorów jest funkcjonowanie regulacji dotyczących specjalnych stref ekonomicznych oraz parków technologicznych i specjalistycznych klastrów (np. w Kraju Nadmorskim).

^{КиберЛенинка}: <https://cyberleninka.ru/article/n/povyshenie-kachestva-otchestvennogo-korablestroeniya-i-sudoremonta-dlya-usileniya-ekonomicheskogo-prisutstviya-rossii-vk-arktike>

5. Przydatne strony. Baza materiałów, raportów, ekspertyz oraz stron internetowych

Główne portale informacyjne w Rosji dostarczające wiadomości w zakresie przemysłu stoczniowo-okrętowego, żeglugi morskiej, rzecznej itp.:

<http://portnews.ru/about/>

<https://www.korabel.ru/>

<http://minpromtorg.gov.ru/> - Ministerstwo Przemysłu i Handlu Federacji Rosyjskiej

Przedsiębiorstwa:

Centrum Remontu Stoczniewego „Gwiazdeczka” z Siewierodwińska
<https://www.star.ru/>

Przedsiębiorstwo Wint z Moskwy, filia Centrum Remontu Stoczniewego „Gwiazdeczka” <http://vintnp.ru/>

„Zjednoczona Korporacja Budowy Okrętów” S.A. <http://www.aosk.ru/>

„Oski OkrętoPort” S.A. (ros. АО «Окская судверфь») <http://www.osy.ru/about/osy>

Universal Cargo Logistics Holding w skład którego wchodzi „Oski OkrętoPort” S.A. (ros. АО «Окская судверфь») <https://www.uclholding.com/ucl-holding/about> -

Jarosławski Zakład Budowy Okrętów (ros. Ярославский судостроительный завод) <http://yarshipyard.com/o-predpriyatii/istoriya.html>

Przydatne strony. Baza materiałów, raportów, ekspertyz oraz stron internetowych:

http://minpromtorg.gov.ru/common/upload/files/docs/INFOGRAFIKA_GP_sudostroenie_small.pdf - Państwowy Programem Rozwoju Budownictwa Okrętowego na lata 2013-2013 Federacji Rosyjskiej

<https://cyberleninka.ru/article/n/klaster-sudostroeniya-i-sudoremon-ta-primorskogo-kraya-perspektivy-i-vozmozhnosti> - И. С. Астафурова, И. Сергеевна, Кластер судостроения и судоремонта Приморского края: перспективы и возможности, « Территория новых возможностей. Вестник Владивостокского государственного университета экономики и сервиса » 2018, no. 2 (41), pp. 28-36. Klaster budowy i remontu okrętów kraju nadmorskiego: perspektywy i możliwości).

http://www.morspb.ru/images/pdf/magazine/6_2010.pdf - o rosyjskim sektorze stoczniowo-okrętowym w kontekście rynku światowego

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl